

One last introductory note

1. Prof. Yehuda Elitzur, Daat Mikra edition of Shoftim, pg. קלו

עקר הלקח שספר שופטים מבקש לשנן לבאי עולם הוא כי יש מנהיג לבירה זו ושום דבר אינו מתרחש בלעדי ד'. כאשר ישראל נמסרים ביד אויב הרי זה משום שעשו את הרע בעיני ד', וכאשר הם נושעים מידי שוסייהם וצורריהם, הרי זה משום שקצרה נפשו בעמל ישראל כי זעקו אליו. שונים הם האנשים המושיעים את ישראל אף על פי שכולם בשם 'שופטים' יקראו. הצד השווה בכלם כי ד' הקים אותם ורוחו היתה עליהם...

The essential message which the book of Shoftim seeks to repeat/sharpen for all who enter this world is that there is a Director of this building, and nothing happens without Gd. When Israel are given into the hand of the enemy, it is because they have done that which is evil in Gd's eyes, and when they are rescued from their raiders and foes it is because Gd has tired of the struggles of Israel for they have cried out to Him. The rescuers of Israel are varied, even though all of them are called "Shoftim". The common denominator for all of them is that Gd established them, and His spirit was upon them...

13:1-5 First Sighting

2. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

הרשעים קודמים לשמם – "נבל שמו" "גלית שמו" "שבע בן בכרי שמו". אבל הצדיקים שמן קודמם "ושמו אלקנה" "ושמו ישי" "ושמו בועז" "ושמו מרדכי" "ושמו מנוח" דומין לבוראן "ושמו ד".

The wicked precede their names – "Naval was his name" "Goliath was his name" "Sheva ben Bichri was his name". But with the righteous, their name precedes them, "And his name was Elkanah" "And his name was Yishai" "And his name was Boaz" "And his name was Mordechai" "And his name was Manoach" – like their Creator, "And His Name is Gd."

3. Midrash, Pesikta d'Rav Kahana 20:1

שבע עקרות הן, שרה רבקה רחל ולאה ואשתו של מנוח וחנה וציון.

There are seven *akarot*: Sarah, Rivkah, Rachel, Leah, Manoach's wife, Chanah and Zion.

4. Radak to Shoftim 13:17

לא ידע מנוח כי היה רוחני עד שעלה

Manoach did not know it was a spiritual being, until it ascended.

5. Rambam, Moreh Nevuchim 2:42

וממה שזכרתי תביא ראיה על מה שנשאר... תדע שהגר המצרית אינה נביאה, ולא מנוח ואשתו נביאים, כי זה הדבור אשר שמעוהו או שעלה בדעתם, הוא כדמות בת קול אשר זכרוה החכמים תמיד, והוא ענין אחד ילוה לאיש שאינו מזומן.

From what I have mentioned you may draw proof for that which remains... Know that Hagar the Egyptian was not a prophet, and Manoach and his wife were not prophets, for the speech they heard, or which arose in their minds, was like the *bat kol*/the Sages always mention, a thing which visits a person who is unprepared [for prophecy].

6. Ralbag to Shoftim 13:16

הנה זה המלאך שדבר אל מנוח ואל אשתו היה נביא בהכרח כי אין מדרך הנבואה שתהיה יחד לשנים בזה האופן הנזכר בזה המקום והנה אחשוב שזה הנביא היה פנחס...

This *malach* who spoke with Manoach and his wife must have been a prophet, for it is not the way of prophecy to come to two people together like this as mentioned here. I think that this prophet was Pinchas...

7. Talmud, Sotah 9b

מאי "כל טמא"? ותו עד השתא דברים טמאים קאכלה!? א"ר יצחק דבי רבי אמי: דברים האסורים בנזיר.

What is the meaning of "anything *tamei*"? Further, did she eat *tamei* [non-kosher] things until now? Rabbi Yitzchak of the yeshiva of Rabbi Ami said: That which a *nazir* may not eat.

8. Radak to Shemuel I 1:11

ותדור נדר - אני תמה איך חל נדרה על בנה שיהיה נזיר, ועוד שלא היה בעולם, ואיך חל הנדר עליו? ואפילו היה בעולם, הרי אמרו 'האיש מדיר את בנו נזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר', ואפילו באיש לא מצאו בו טעם אלא אמרו הלכה היא בנזיר! ואם תאמר כי אלקנה עשה הנדר גם כן אחרי ששמע מאשתו, זה לא ראינו, והיאך הניח הפסוק לספור עיקר הנדר, וכתב נדר חנה שאינו נדר? זה רחוק. ויותר אני תמה איך לא דברו רז"ל בזה הדבר כי לא מצאתי בדבריהם בזה שום דבר לא במדרש ולא בתלמוד:

"And she vowed" – I am shocked; how could her vow bind her son to be a *nazir*? Further, he was not yet born, and how could the vow bind him? And even if he were alive, *Nazir* 4:6 states, "A man can vow for his child to be a *nazir*, but a woman cannot vow for her child to be a *nazir*", and even regarding the man the sages could not explain why this works; they just said it is a halachic tradition regarding *nazir*! And if you will say that Elkanah made the vow after he heard from his wife, we have not seen such a thing, and how could the verse not tell of the essential vow, while recording that Chanah took a non-binding vow?! This is unlikely. And I am more shocked that our sages did not speak of this, for I have not found anything about this in their words, not in midrash and not in Talmud.

9. Mishnah Nazir 1:2 (4a)

"הריני כשמשון" "כבן מנוח" "כבעל דלילה" "כמי שעקר דלתות עזה" "כמי שנקרו פלשתים את עיניו" הרי זה נזיר שמשון. מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם הכביד שערו מיקל בתער ומביא שלש בהמות, ואם נטמא מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון הכביד שערו אינו מיקל, ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה:

"I am like Shimshon" "Like the son of Manoach" "Like the husband of Delilah" "Like the one who uprooted the doors of Aza" "Like the ones whose eyes were pierced by the Plishtim" this is a *Nezir Shimshon*. What is the difference between an eternal *nazir* and a *Nezir Shimshon*? For an eternal *nazir*, if his hair becomes burdensome he may ease it with a razor and he brings three animals, and if he becomes *tamei* then he brings a korban for *tumah*. For a *Nezir Shimshon*, if his hair becomes burdensome he may not ease it, and if he becomes *tamei* then he does not bring a korban for *tumah*.

10. Talmud, Nazir 4b

קרבן הוא דלא מייתי אבל נזירות חיילא עליה - מני מתני? לא רבי יהודה ולא ר"ש, דתניא "ר' יהודה אומר נזיר שמשון מותר ליטמא למתים, שכן מצינו בשמשון שנטמא. ר"ש אומר האומר 'נזיר שמשון' לא אמר כלום, שלא מצינו בשמשון שיצאת נזירות מפיו. מני? אי ר' יהודה האמר אפילו [מיטמא] לכתחילה ומתניתין קתני "אם נטמא", אי ר' שמעון האמר לא חיילא עליה נזירות כלל! לעולם ר' יהודה היא, ואידי דקתני גבי נזיר עולם "אם נטמא" תנא נמי גבי נזיר שמשון "אם נטמא"...

ושמשון לאו נזיר הוה? והכתיב "כי נזיר אלקים יהיה הנער מן הבטן!" התם מלאך הוא דקאמר. ומגלן דאיטמי למתים? אילימא מדכתיב "בלחי החמור הכיתי אלף איש" דילמא גרווי גרי בהו ולא נגע בהו! אלא מהכא "ויך מהם שלשים איש ויקח את חליצותם", דילמא אשלחין ברישא והדר קטלינן? "ויך... ויקח" כתיב. ודילמא גוססין שוינן? אלא גמרא גמירי לה.

He does not bring a korban [for *tumah*], but he is a *nazir* – who authored this mishnah? Neither Rabbi Yehudah nor Rabbi Shimon, for we have learned, "Rabbi Yehudah says: A *Nezir Shimshon* may become *tamei* from the dead, as we find that Shimshon became *tamei*. Rabbi Shimon says: One who says, *Nezir Shimshon* has said nothing, for we do not find that Shimshon ever stated that he would be a *nazir*." So who could be the author? If it is Rabbi Yehudah, he said that this *nazir* may even choose to become *tamei*, while our mishnah said "If he becomes *tamei*!" And if it is Rabbi Shimon, he said that the *nezirut* is not binding on him at all! It is Rabbi Yehudah; the text said "If he becomes *tamei*" regarding the eternal *nazir*, and so it used the same language for the *Nezir Shimshon*...

But was Shimshon not a *nazir*? It says, "The youth will be a *nazir* of Gd from the womb"! The *malach* said that. And how do we know he became *tamei* from the dead? If it's from "I struck one thousand men with a donkey's jawbone," perhaps he threw it at them, without touching them! Rather, from "And he struck thirty of them, and he took their gear." But perhaps he removed their gear first and only then killed them? It is written, "And he struck... and he took." But perhaps he only made them *goses*? Rather, it is a tradition.

11. Bamidbar 6:8, Amos 2:11

כָּל יָמֵי נַזְרוֹ קֹדֶשׁ הוּא לְד':

וְאֵקִים מִבְּנֵיהֶם וּמִבְּחֹרֵיהֶם לְנָזִירִים הָאֵף אֵין זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֹאֵם ד':

12. Ralbag to Shoftim 13:3

ולפי שהיה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד שמשון לרדוף אחרי הנשים וללקות בהם התחכם הש"י מלידה ומבטן ומהריון למנעו מזה...

13. Prof. Yechezkel Kaufmann, Sefer Shoftim, pg. 243

אנו רואים כאן חומר מגי מחליף את מהותו, אידיאה מגית לובשת דמות של אידיאה דתית.